Lisää Luo blogi Kirjaudu sisään

perjantai 25. heinäkuuta 2025

Sundomin laivaliikenne Vaasaan ennen Vaskiluodon siltayhteyttä

ILKKA VIRTANEN

Sulvan kuntaan kuuluneen Sundomin kylän elämä muuttui ratkaisevasti 1970-luvun alkupuoliskolla, kun kylä liitettiin 1973 Vaasaan ja se sai 1975 siltayhteyden Vaskiluodon kautta Vaasaan. Kiinteä maayhteys lähimpänä Vaasaa sijainneelta Näset - Myrgrundin alueelta tuli vain muutaman kilometrin pituiseksi aikaisempien kymmenien kilometrien sijaan.

Kalastus, merenkulku ja laivaliikenne sekä näihin perustuva kaupankäynti olivat erityisesti Näsetin alueen asukkaiden tulonmuodostukselle keskeisiä. Muutosten myötä näistä laivaliikenne koki suurimmat muutokset, sillä säännöllistä linjaliikennettä ei enää tarvittu. Tähän vaikutti alueen omien liikennetarpeiden vähenemisen lisäksi se, että myös vaasalaiset olivat olleet ahkeria laivayhteyksien käyttäjiä. Vaasalaisille käyttö oli ollut pääasiassa virkistys- ja huvikäyttöä. Lapset ja nuoret matkustivat kesäleireille ja aikuiset mm. saaristossa sijainneille tanssilavoille. Venettä omistamattomat olivat päässeet nauttimaan merinäkymistä risteilymielessä.

Järjestettyä merikuljetusta Näsetin ja kaupungin välillä harjoitettiin jo 1800-luvun lopussa. Silloin siitä huolehtivat erityisesti iäkkäät kalastajien lesket. Heidän veneensä olivat mustaksi tervattuja soutuveneitä, joissa usein oli myös masto purjetta varten. Matkustajat huolehtivat yleensä soutamisesta, liikenteen harjoittaja oli peräsimessä. Tämä kuljetusmuoto säilyi aina siihen asti kunnes höyrymoottorilla varustettu alus Eos I aloitti säännöllisen liikenteen.

Jones-Maj längst till höger med sin skötbåt tänker nästan ramma Munsmobåten.

Kuva 1: Matkustajaliikennettä 1800-luvun lopulla

Moottoroitu liikenne Näsetin ja Vaasan Kalarannan välillä alkoi 1906. Ensimmäinen alus oli höyrymoottorilla varustettu Trafik. Seuraavana vuonna liikennöinnin aloitti edellä mainittu Eos I. Eos I:n liikennöinti Vaasan vesillä

Osallistujat

- Aimo Nyberg
- Matti Nyberg

Blogiarkisto

▼ 2025 (100)

▼ heinäkuuta (16)

Sundomin laivaliikenne Vaasaan ennen Vaskiluodon s...

Kameran kanssa Wasa Graffitilandiaan

Metsänpeitto-näyttely Vaasan Taidehallissa

Tutustumaan tiekirkkoihin

Todella upea sovellus – Edvininpolku - Edvinsstigen

Kesäpyöräilyä Risto Peitsaron matkassa

Lähes unohduksiin jäänyt Artturi Leinonen

Siistitty on – ja hyvältä Kuula näyttää!

Helene Schjerfbeckin 13-vuotiaana maalaama teos

Heinäkuun 9. päivä ja vuosiluku 1938

Vaasan hovioikeus perustettiin 250 vuotta sitten

Mustasaaren kirkon kesäremontti 2025

Käytiin Kylymässä helevetissä ja Mestoosplassilla

Kirjan esittely: Suomen pyövelit

Peruuntuneiden Helsingin 1940 kesäolympialaisten t...

Muistolaattoja – löytyykö näihin lisäaineistoja?

► kesäkuuta (14)

► toukokuuta (18)

► huhtikuuta (13)

► maaliskuuta (16)

► helmikuuta (11)

► tammikuuta (12)

► 2024 (161)

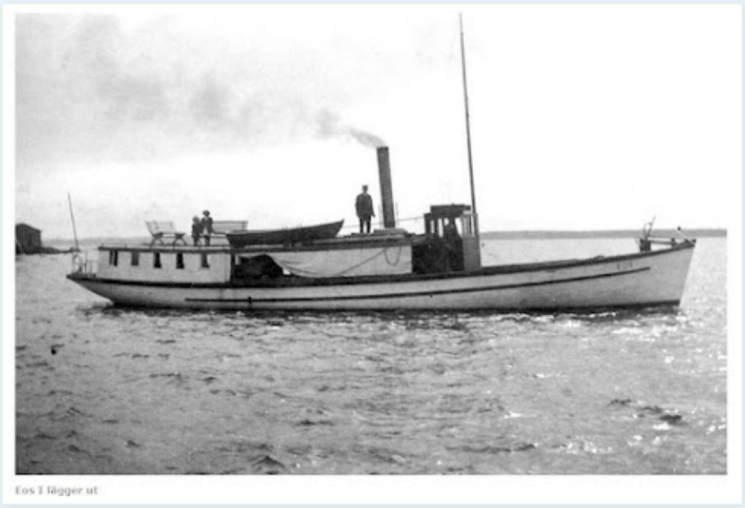
► 2023 (167)

► 2022 (167)

► 2021 (170)

► 2020 (193)

päättyi 1916, kun venäläiset takavarikoivat aluksen ja veivät sen muualle. Liikenne kuitenkin jatkui ja lisääntyi useiden eri yhtiöiden omistamilla ja liikennöimillä aluksilla: Rex, Freja, Villan, Eos II, Lea, Eos III ja Böljan I. Näsetin lisäksi satamat olivat myös Munsmossa ja Myrgrundissa. Vaasassa pääasiallisena satamapaikkana toimi Kalaranta.

Kuva 2: Eos I lähdössä Näsetistä kohti Vaasaa

Kuva 3: Freja Vaasassa matkalla kohti Sundomia

Kuva 4: Eos II lähestyy Vaskiluotoon johtavaa kääntösiltaa

► 2019 (221)
► 2018 (196)
► 2017 (282)
► 2016 (209)
► 2015 (201)
► 2014 (167)
► 2013 (175)
► 2012 (137)
► 2011 (115)

Tunnisteet

Ilmoita väärinkäytöstä

TERVETULOA - VÄLKOMMEN!

Myös Sinä voit julkaista tässä blogissa kirjoituksiasi ja kuviasi! Kaikki tekijäinoikeudet & vastuut kirjoittajilla ja kuvaajilla!
Ota yhteyttä sivuston ylläpitoon/Aimo Nyberg

LINKIT

- Rojekti X= KOKO LUETTELO
- Rojekti x= (facebook)

Sivun näyttöjä yhteensä

739,077

Tilaa

Tekstit
Kaikki kommentit

Sivuston taustayhteisönä on toiminut 2011 - 2020 VKA ry ICV rf

Klikkaa kuvaa, niin siirryt asukasyhdistyksen sivuille

Sivut

- Etusivu

HAE TÄSTÄ BLOGISTA

Haku

Kuva 5: Eos III lähdössä Näsetistä viemään matkustajia Vaasaan

Kuva 6: Böljan I (Puuböljan, Pikkuböljan) täydessä matkustajalastissa

Vuonna 1933 perustettiin laivayhtiö Sundom Trafik Ab, jonka omistajat olivat jo kaksi vuotta aikaisemmin hankkineet Savonlinnan telakalta ensimmäisen metallirunkoisen aluksen, Böljan II:n, jossa oli höyrykoneen sijasta 60 hv Wikströmin petrolimoottori. Moottori vaihdettiin myöhemmin vielä dieselmoottoriksi. Böljan II:n pituus oli lähes 20 m, leveys 5 m ja syväys 1,1 m. Alus voi ottaa 99 matkustajaa. Aluksen nopeus oli 7–8 solmua (13–15 km/h), jolla matka Näsetin ja Vaasan välillä taittui 20 minuutissa. Böljan II:lla oli reittiliikenteen lisäksi runsaasti virkistyskäyttöä. Aikataulut oli sovitettu niin, että sundomilaisten oli mahdollista osallistua kaupungissa elokuvateattereiden iltanäytöksiin ja viikonloppuisin alus kuljetti matkustajia mm. Boskärin ja Sommarön tanssipaikoille.

Böljan II:n laadusta ja käyttökelpoisuudesta kertoo vakuuttavasti se ikävä tapahtuma, kun alus jouduttiin sotien jälkeen vuonna 1945 luovuttamaan osana Suomen sotakorvauksia Neuvostoliitolle. Näin Eos I:n kohtalo tavallaan toistui. Tapahtuma oli luonnollisesti kova isku sekä laivayhtiölle että laivaliikenteelle.

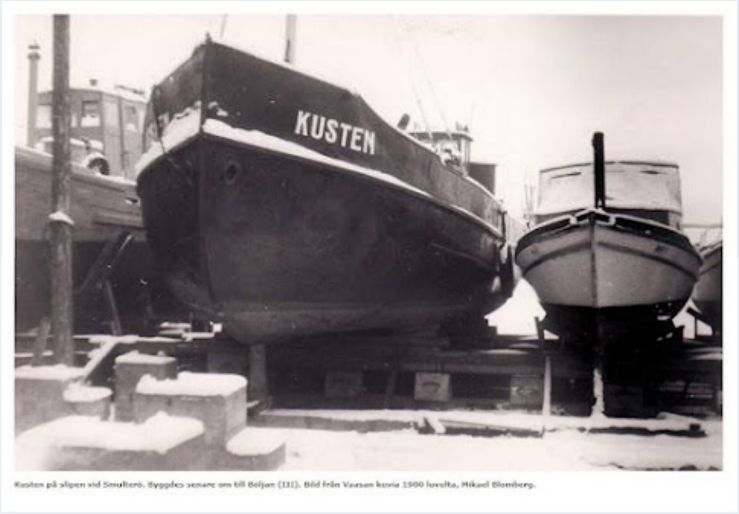

Kuva 7: Böljan II Saimaan kanavan sulussa matkalla Savonlinnasta kohti Sundomia

Kuva 8: Böljan II vastaanottamassa matkustajia Näsetin satamassa

Böljan II oli ollut niin tehokas Sundomin laivaliikenteen hoitamisessa, että muu liikennöinti oli käytännössä loppunut. Aluksen menetys merkitsi siten liikennöinnin tilapäistä loppumista. Avuksi saatiin kuitenkin Eos III, joka oli viety sitä kohdannen tulipalon jälkeen telakalle. Sieltä alus saatiin jo kesällä vesille ja liikennöinti voi alkaa uudelleen. Eos oli liikenteessä vuoteen 1952 asti, jolloin sen korvasi rahtilaivasta Kusten matkustaja-alukseksi muokattu Böljan III, jota myös Rautaböljaniksi kutsuttiin. On hyvä huomata, että sekä Eos- että Böljan-aluksia oli kumpiakin kolme kappaletta. Ne olivat kaikki kuitenkin ilman aluksen kylkeen merkittyä järjestysnumeroa, mistä on myöhemmin mm. sosiaaliseen mediaan ladattujen kuvien yhteydessä esiintynyt epätietoisuutta.

Kuva 9: Rahtialus Kusten, joka muokattiin matkustaja-alus Böljan III:ksi sotakorvauksena menetetyn Böljan II:n tilalle

Kuva 10: Böljan III Myrgrundin laiturissa

Böljan III liikennöi vuoteen 1965 asti ja oli sen jälkeen toimettomana Vaasassa vuoteen 1970 saakka, jolloin se myytiin yksityishenkilölle Helsinkiin. Näin tuli jälleen tauko Sundomin ja Vaasan väliseen liikenteeseen. Vuonna 1967 liikenne saatiin uudelleen käyntiin. Silloin aloitti liikennöinnin VA-SU ja vuotta myöhemmin Bris. Bris oli olemukseltaan jo hyvin moderni vesibussi. Liikenne päättyi lopullisesti 1975, kun Myrgrundista Vaskiluotoon johtava silta valmistui ja otettiin käyttöön. Yksi aikakausi paikallisessa laivaliikenteessä oli päättynyt.

Kuva 11: Sundom-liikenteen viimeinen alus Bris saapumassa Vaasaan

Kuva 12: Böljan III:n muistomerkki Näsetissä, pienoismalli mittakaavassa 1:2 (kuva: AN)

Vaasasta on ollut laivojen linjaliikennettä Sundomin lisäksi myös useisiin kohteisiin saaristossa. Edellä on kuitenkin keskitytty Sundomin lähiliikenteeseen. Se on ollut vaasalaisesta näkökulmasta tutuin ja tärkein. Saaristokohteet ovat todennäköisesti olleet tärkeitä nimenomaan saaristolaisten näkökulmasta. He ovat päässeet asioimaan kaupungissa. Toinen syy valintaan on se, että Sundomin liikenne on varsin hyvin dokumentoitu mm. Näset Byaföreningin verkkosivustolla http://media.naset.fi/

Edellä esitetty tukeutuukin vahvasti sivuston tietoihin. Myös kuvat ovat yhdistyksen kuvakokoelmasta. Kuvia on kerätty kokoelmaan eri lähteistä, vain harvoissa on kuvaajan nimi mainittu. Kokoelmaan kuulumattomissa nykykuvissa kuvaajan nimi on mainittu.

Otetaan lopuksi vielä muutama poiminta muihin laivayhteyksiin liittyvistä kuvista.

Björkö liikennöi Björköhön ja Svalan Norra Vallgrundiin. — Björkö trafikerade till Björkö och Svalan till Norra Vallgrund. — The archipelago boats in the fishing harbour of Vaasa 1932.

Kuva 13: Björköhön liikennöinyt Björkö ja Norra Vallgrundiin liikennöinyt Svalan Kalarannan laiturissa v. 1932

Södern liikennöi Vaasan ja Bergön välillä vuoteen 1962. — Södern trafikerade mellan Vasa och Bergö ända till 1962. — Södern operated between Vaasa and Bergö until 1962.

Kuva 14: Bergöhön liikennöinyt Södern Bergön satamassa

Kuva I5: Raippaluodon satamassa oleva muistomerkki kertoo, että satamaan oli laivaliikennettä vuosina 1907–1948 (kuva IV)

Teksti: Ilkka Virtanen
Kuvien koonti ja jako: Ilkka Virtanen

Sivuston ylläpito: aimonyberg(at)gmail.com

klo heinäkuuta 25, 2025 Ei kommentteja:

Tunnisteet: Sundomin laivaliikenne Vaasaan ennen Vaskiluodon siltayhteyttä, Trafik ja Eos I ja Rex ja Freja ja Villan ja Eos II ja Lea ja Eos III ja Böljan

keskiviikko 23. heinäkuuta 2025

Kameran kanssa Wasa Graffitilandiaan

Wasa Graffitilandiaan kesänäyttelyyn kannattaa lähteä etsimään kaikenlaista ihmeellistä katsottavaa - mielelllän kameran kanssa. Vaikkapa ihan vaan kännykkäkameralla kuvaamaan - tiloja kaiken kaikkiaan, yksittäsiä teoksia ja myös niiden hämmentäviä yksityiskohtia.

Näyttelyssä on käynyt taas tänäkin kesänä hyvin väkeä. Paljon on ollut muualtakin tänne tulleita ja monet heistä ovat uskoakseni tulleet nimenomaan tätä uudistunutta kokonaisuutta katsomaan.

Paikallisetkin taiteen ja kulttuurin ystävät, jotka ovat vihdoinkin tähän entiseen VR:n tavaramakasiiniin lähteneet käymään (huom! museokortti käy), ovat pitäneet teosten maalaajia taitavina, osaavina kuvientekijöinä.

Wasa Grattitilandian viralliset sivut

https://wasagraffitilandia.fi/